

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

**Акімова О.О., Гавриш О.С., Махницький О.В.,
Прокопов С.О., Рижков Е.В., Тюрю Ю.І.**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
проведення оперативно-тактичних навчань на основі
інформаційного моделювання дій нарядів та інших
підрозділів Національної поліції**

Дніпро
2017

РЕЦЕНЗЕНТИ

С.В. Свириденко начальник Управління інформаційної підтримки та координації поліції «102» Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, полковник поліції;

Я.Ф. Кулешик кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформатики Львівського державного університету внутрішніх справ.

Методичні рекомендації проведення оперативно-тактичних навчань на основі інформаційного моделювання дій нарядів та інших підрозділів Національної поліції/ О.О. Акімова, О.С. Гавриш, О.В. Махницький, С.О. Прокопов, Е.В. Рижков, Ю.І. Тюря.– Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017. – 37 с.

Методичні рекомендації проведення оперативно-тактичних навчань на основі інформаційного моделювання дій нарядів та інших підрозділів Національної поліції розроблені на основі інноваційної педагогічної методики, яка дає можливість під час занять відтворити реальну практичну обстановку з умовами різного характеру, в яких здобувачі вищої освіти та практичні працівники Національної поліції повинні виконувати свої безпосередні службові обов'язки.

В рамках навчання реалізовано замкнутий цикл опрацювання інформації про протиправні діяння від її надходження на лінію 102, збору доказової інформації в рамках кримінального провадження до розгляду матеріалів у судовому засіданні в рамках реалізації правозастосочної, правоохоронної та судової функції. Складовою навчань є інформаційно-технічна платформа, алгоритм використання якої представлено у рекомендаціях.

Методичні рекомендації будуть корисними для науково-викладацького складу навчальних закладів системи МВС, здобувачів вищої освіти та практичних працівників Національної поліції.

Рекомендовано Науково-методичною радою ДДУВС (протокол № 7 від 23.03.2017).

© Автори, 2017

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Положення про проведення оперативно-тактичних навчань з курсантами Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ	5
2. Алгоритм проведення навчань «Лінія 102»	17
3. Рекомендації щодо використання інформаційно-технічної платформи навчань «Лінія 102»	21
3.1. Навчальне автоматизоване робоче місце оператора Call центру 102.....	23
3.2. Навчальні автоматизовані робочі місця диспетчера патрульної поліції та чергового відділу поліції.....	28
3.3. Навчальне автоматизоване робоче місце патрульного поліцейського	29
3.4. Навчальне автоматизоване робоче місце оперативного працівника	33
3.5. Навчальні робочі місця слідчого та спеціаліста	36
Список бібліографічних посилань та основних публікацій авторів.....	37

ВСТУП

В умовах реформування Національної поліції, суттєвого зниження професійної майстерності її особового складу, загострення криміногенної ситуації в країні у період військового протистояння, втрати професійного ядра поліцейських кадрів, руйнації інституту наставництва педагогічні колективи навчальних закладів системи МВС України відчують гостру потребу у вдосконаленні існуючих та пошуку нових форм і методів практичного навчання здобувачів вищої освіти. З метою вирішення цієї проблеми запропоновано новітню технологію повного замкнутого циклу опрацювання інформації про протиправні діяння від її надходження на лінію 102, збору доказової інформації в рамках кримінального провадження до розгляду матеріалів у судовому засіданні в рамках реалізації правозастосовчої, правоохоронної та судової функції за прикладом Навчально-інтерактивного комплексу з підготовки здобувачів вищої освіти та практичних працівників Національної поліції у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ (далі – комплекс).

Вперше в Україні в системі навчальної підготовки поліцейських та правників запропоновано та опрацьовано замкнутий цикл правозастосовчої, правоохоронної та судової практики при відпрацювання типових навчальних фабул про протиправні діяння. На прикладі міжпредметної, міжкафедральної та міжфакультетської взаємодії в рамках рольових ігор та оперативно-тактичних навчань створено Навчально-інтерактивний комплекс з підготовки здобувачів вищої освіти та практичних працівників Національної поліції, що дає можливість отримати фахівця з новим рівнем якості знань та практичних навичок.

У роботі представлена розробка алгоритмів професійних дій здобувачів вищої освіти та практичних працівників Національної поліції з використанням авторської інформаційно-технічної платформи, яка у свою чергу складається зі спеціалізованого програмно-апаратного забезпечення, інтерактивних навчальних приміщень, мультимедійної та комп'ютерної техніки, засобів зв'язку, спеціальних засобів, спеціалізованих транспортних засобів.

В процесі проведення практичних занять та оперативно-тактичних навчань з курсантами, студентами та практичними працівниками Національної та Патрульної поліції при відпрацюванні тематичних фабул розроблено інноваційну педагогічну методичку.

1. Положення про проведення оперативно-тактичних навчань з курсантами Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Якість професійної підготовки знаходиться у прямій залежності від форм і методів навчання, які обираються для реалізації педагогічних цілей. Ці форми та методи повинні бути професійно-орієнтованими, допомагати Здобувачу вищої освіти (далі – Здобувач) розробляти власний план професійної кар'єри, прогнозувати свій розвиток з урахуванням власних індивідуальних якостей, визначити головну мету й цілі кожного етапу, методи та технології досягнення професіоналізму. З урахуванням усього цього професійно-орієнтовану ділову гру «Лінія-102» (далі – ділова гра) можна розглядати як особливий вид навчальних занять, під час яких Здобувачі отримують міждисциплінарні знання та уміння, що ґрунтуються на комплексному підході до навчання та дають змогу виділити і головні елементи змісту освіти, і взаємозв'язки між навчальними предметами.

Це Положення є основним нормативним документом, що регламентує порядок проведення ділової гри, встановлює етапи, технологію та критерії оцінювання участі в ній Здобувачів Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (далі – Університет).

Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за підсумками розгляду та затвердження Вченою радою Університету.

1. Загальні положення

1.1. Активні методи навчання: неімітаційні та імітаційні, котрі пов'язані із застосуванням професійно-орієнтованих ділових ігор, непередбачуваність яких робить їх специфічною формою пізнавальної діяльності Здобувачів, виступають підґрунтям розвитку вмій вчитися в автономному самокерованому режимі і знаходять практичне втілення в формуванні професійних компетентностей майбутнього правника. Таке навчання є найбільш продуктивним, оскільки виступає важливим засобом активізації пізнавальної діяльності Здобувачів за рахунок створення активної, мотивованої навчальної ситуації та її оперативної оцінки.

Викладання правничих дисциплін в ігровій формі дозволяє виявити у Здобувачів індивідуальні здібності до прийняття відповідальних рішень у напруженій обстановці. Ігри дають досвід прийняття рішення в тих випадках, коли в реальних умовах це зробити складно або навіть небезпечно, наприклад, можливе виникнення аварії або небезпеки для людей. Використання такого метода навчання дозволяє зняти емоційні бар'єри та сприяє переборенню різних форм психологічного захисту.

1.2. Основні терміни та визначення

1.2.1. Бал – умовна одиниця для оцінки ступеня якості певного виду пізнавальної діяльності.

1.2.2. Бінарні заняття – нестандартна форма навчання з реалізації міждисциплінарних зв'язків. Включає творчість двох науково-педагогічних працівників, яка переростає у творчий процес Здобувачів та формує в них креативну, пізнавальну, комунікативну та професійну компетентності.

1.2.3. Ділова гра – змодельована та педагогічно організована навчально-пізнавальна, науково-дослідна, професійно-виробнича діяльність, що забезпечує формування соціального та професійного досвіду Здобувача.

1.2.4. Здобувач – особа, яка навчається в Університеті для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» або «магістр».

1.2.5. Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

1.2.6. Науково-педагогічний працівник (далі – НПП) – особа, яка за основним місцем роботи провадить навчальну, методичну, наукову та організаційну діяльність.

1.3. Особливості ділової гри

1.3.1. Її основою виступає модель професійної діяльності в цілому, та її окремі елементи (об'єкт керування або керуюча система).

1.3.2. У діловій грі ситуація, яка моделюється, розглядається як динамічна. У грі це можна побачити у вигляді так званого «ланцюжка рішень».

1.3.3. Наявність «ланцюжка рішень» виділяє ділову гру зі всіх методів активного навчання.

1.4. Мета ділової гри – підвищення мотивації Здобувачів до навчання, формування й розвитку оперативного мислення, здатності ефективно та швидко діяти, приймати відповідальні рішення під час виконання професійних обов'язків в умовах обмеження часу, а іноді й ресурсів, поінформованості і зацікавленості в майбутній професійній діяльності.

1.5. Завдання ділової гри

1.5.1. Залучити кожного Здобувача до процесу моделювання проблемної ситуації професійної діяльності з метою отримання професійних знань і вмінь, розвитку особистісних і професійних якостей.

1.5.2. Створити модель професійної діяльності працівників Національної поліції, суддів, прокурорів, адвокатів тощо, максимально наближеної до реальної.

1.5.3. Відтворити закономірності професійної діяльності та професійного мислення фахівця в галузі права на матеріалах реальних кримінальних проваджень, що сприяє підвищенню ефективності підготовки працівників.

1.5.4. Поєднати правове виховання та практичну підготовку, що дозволить розкрити сутність праворозуміння, людського виміру права, причини, що приводять до правопорушень.

- 1.6. Принципи ділової гри
  - 1.6.1. Доступність для Здобувачів.
  - 1.6.2. Подання спеціальних знань, умінь і навичок з програм певного переліку навчальних дисциплін навчального плану підготовки Здобувачів першого рівня.
  - 1.6.3. Відповідність програмі підготовки Здобувачів першого рівня.
  - 1.6.4. Корисність, цікавість, ефективність.
- 1.7. Ділова гра включає
  - 1.7.1. Вирішення наявної проблеми (фабули кримінального провадження), запропонованої НПП для розгляду.
  - 1.7.2. Моделювання процесу професійної діяльності працівників Національної поліції, суддів, прокурорів, адвокатів тощо і управлінських рішень.
  - 1.7.3. Відтворення професійної діяльності працівників Національної поліції, суддів, прокурорів, адвокатів тощо.
  - 1.7.4. Наділення відповідними ролями й ігровими функціями Здобувачів та НПП.
  - 1.7.5. Колективне вироблення рішень учасниками гри, наявність альтернативних рішень.
  - 1.7.6. Реалізацію в процесі гри ланцюжка рішень, що впливають одне з одного.
  - 1.7.7. Систему оцінювання ігрової діяльності, змагальність граючих груп.
- 1.8. Ділова гра проводиться для Здобувачів 3 курсу денної форми навчання з найбільш важливих комплексних тем навчальних дисциплін плану підготовки бакалаврів згідно з розкладом навчальних занять. Ділова гра структурована відповідно до специфіки організації освітнього процесу у різних категорій Здобувачів (курсанти, студенти), але має три обов'язкові складові:
  - 1.8.1. Підготовчий етап. Мета даного етапу – підготувати учасників освітнього процесу (Здобувачів та НПП) до гри. Підготовчий етап включає розробку графіку її проведення (розкладу бінарних занять), визначення мети, завдань та порядку проведення;
  - 1.8.2. Основний етап. Ділова гра. В ході гри під час відпрацювання послідовності дій в умовах, наближених до реальних (від повідомлення про скоєний злочин до судового засідання), учасниками реалізується ланцюжок управлінських рішень, що безпосередньо впливають на якість розслідування. Здобувачі (курсанти та студенти) відповідно до своїх ігрових рольових цілей приймають рішення, які мають вплив на виконання невідкладних завдань, що пов'язані з організацією розслідування злочинів по гарячих слідах та дають зворотний зв'язок у вигляді інформації про вплив ухваленого рішення на стан розслідування злочинів та його розгляд у судовому засіданні.
  - 1.8.3. Заключний етап. Підведення підсумків ділової гри, вироблення пропозицій щодо вдосконалення методів навчання Здобувачів, що дозволить

сформувати в них первинні вміння та практичні навички правозастосування, а також дозволить сформувати належні професійні компетентності.

1.9. Оцінка дій учасників здійснюється як за кінцевим результатом, так і за проміжними результатами. Оцінка за проміжними результатами дає НПП можливість вплинути на дії учасників з метою підвищення їхньої усвідомленості й результативності.

2. Порядок проведення ділової гри для Здобувачів першого рівня освіти факультетів підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування

2.1. Для проведення ділової гри необхідні певні знання та навички, які Здобувачі одержують на заняттях з навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Криміналістика», «Кримінальний процес» та «Оперативно-розшукова діяльність». Ділова гра складається з трьох змістовних блоків, до складу яких входять бінарні заняття, що містять всі етапи правозастосовного процесу за окремою фабулою (зміст фабул див. у Додатках).

Фабула № 1 – демонстрація навчального фільму з огляду місця події та безпосередня демонстрація НПП діяльності слідчого та спеціаліста на місці події, заповнення курсантами протоколу огляду місця події;

Фабула № 2 – безпосереднє проведення курсантами з допомогою НПП огляду місця події, заповнення протоколу огляду місця події, проведення фотографування та складання фототаблиці;

Фабула № 3 – самостійне проведення курсантами огляду місця події, заповнення протоколу огляду місця події, проведення фотографування, дактилоскопіювання, виявлення та вилучення слідів пальців рук з предметів, а також збір іншої доказової інформації (вилучення холодної або вогнепальної зброї, виявлених на місці події предметів, знарядь вчинення злочинів, виготовлення зліпків, складання планів і схем тощо).

2.2. Бінарні заняття проводяться згідно з розкладом навчальних занять, затвердженого в установленому порядку. У занятті бере участь академічна група (25-30 осіб). Із складу учасників формуються підгрупи, які виконують функції учасників кримінального процесу – цивільних осіб, працівників Національної поліції, суду та прокуратури. Керує заняттям НПП.

2.3. Задля створення в ході ділової гри особливого розвивального середовища, простору взаємної підтримки та співпраці, дійсних суб'єктних відносин, спрямованих на запобігання виникненню деструктивних професійно-особистісних явищ, актуалізацію внутрішньоособистісного потенціалу, а також з метою формування емоційно-психологічної стійкості Здобувачів щодо майбутньої професійної діяльності відділення психологічного забезпечення здійснює її психологічний супровід.

2.4. Структура змістовного блоку.

2.4.1. Перше бінарне заняття (навчальні дисципліни «Кримінальне право» та «Криміналістика»). Під час вступної частини розподіляються ролі між учасниками, комплектуються ігрові групи. Проводиться інструктаж з

програми гри, її мети та завдань. Оголошуються очікувані результати гри та підходи до оцінювання її учасників.

2.4.1.1. Кваліфікація кримінального правопорушення та огляд місця події. Здобувачі отримують інформацію щодо фабули про вчинене кримінальне правопорушення (далі – КП), розглядають алгоритм дій інспектора чергової частини по направленню слідчо-оперативної групи (далі – СОГ) для перевірки факту вчинення КП, заходів щодо своєчасного надання відповідної інформації до органу досудового розслідування для початку досудового розслідування.

2.4.1.2. Відпрацювання Здобувачами навичок прийняття заяви, повідомлення про КП, виявлення обставин, що можуть свідчити про вчинене КП.

2.4.1.3. Аналіз ознак КП, що можуть свідчити про наявність злочину, здійснення попередньої кримінально-правової кваліфікації діяння.

2.4.1.4. Розгляд особливостей проведення початкових дій при розслідуванні КП відповідно до конкретної фабули:

2.4.1.5. Під час ділової гри курсанти повинні отримати наступні навички щодо організаційно-підготовчих заходів:

Організаційно-підготовчі заходи	
до виїзду на місце події	при прибутті на місце події
одержати вичерпну інформацію про обставини учиненого кримінального правопорушення;	відмітити час прибуття слідчо-оперативної групи;
забезпечити до свого прибуття охорону місця події (наприклад, силами ПП, які знаходяться неподалік від місця злочину, або адміністрації установи) та затримати осіб, які є очевидцями злочинної події, до прибуття слідчо-оперативної групи;	переконатися, що вжиті заходи щодо охорони місця події, надання допомоги потерпілим, ліквідації наслідків;
встановити, які заходи вжиті щодо усунення наслідків кримінального правопорушення;	вжити заходів по збереженню речових доказів;
організувати медичну допомогу потерпілим або особам, які учинили злочин;	перевірити зміни, які відбулися на місці події до його прибуття;
визначити склад слідчо-оперативної групи (за необхідності залучити необхідних спеціалістів);	визначитися з колом учасників слідчого огляду і провести інструктивну нараду;
заздалегідь забезпечити наявність понять, якщо є підстави вважати, що на місці події залучити їх буде складно або неможливо;	встановити особу потерпілого (свідків) і при необхідності опитати їх, дати завдання оперативним працівникам щодо встановлення зазначених осіб;
підготувати необхідні науково-технічні засоби для забезпечення виїзду на місце пригоди та проведення огляду (криміналістичні засоби, транспорт, зв'язок та ін.);	визначити сліди, що залишені потерпілим, очевидцями та іншими особами, які не причетні до кримінального правопорушення;
вирішити питання щодо застосування службово-розшукової собаки;	зафіксувати місцеположення потерпілого, у випадку необхідності його транспортування

Організаційно-підготовчі заходи	
до виїзду на місце події	при прибутті на місце події
	до медичного закладу;
забезпечити участь необхідних учасників у проведенні цієї слідчої (розшукової) дії.	отримати оперативну інформацію для висунення слідчих та розшукових версій;
	видалити з місця події сторонніх осіб, які не пов'язані з проведенням огляду;
	забезпечити збереження слідів, речових об'єктів та охорону обстановки місця події;
	дати розпорядження працівникам правоохоронних органів провести необхідні оперативно-розшукові заходи (наприклад, встановлення очевидців, організувати переслідування і затримання злочинців за «гарячими» слідами тощо);
	оповістити територіальні органи про характер злочину та прикмети злочинців;
	організувати спостереження (засідки) у місцях можливої появи злочинців;
	використовувати (при необхідності) засоби масової інформації;
	скласти план огляду місця події.

2.4.1.6. Після проведення організаційно-підготовчих заходів учасники СОГ повинні безпосередньо провести огляд місця події, встановлення та опитування очевидців. Для цього курсанти повинні застосовувати відповідні методи та тактичні прийоми.

2.4.1.7. Під час огляду місця події учасники СОГ повинні виявити, дослідити та зафіксувати відповідні сліди.

2.4.2. Друге бінарне заняття (навчальні дисципліни «Кримінальний процес», «Оперативно-розшукова діяльність»).

2.4.2.1. На початку заняття курсанти обговорюють матеріали, зібрані та оформлені на попередньому занятті (кримінальне право та криміналістика). Проводять аналіз помилок, допущених при оформленні відповідних документів.

2.4.2.2. Друга частина заняття починається з визначення процесуального статусу учасників досудового розслідування. Визначення кола питань, які підлягають з'ясуванню на досудовому розслідуванні. Визначають перелік документів, які необхідно скласти відповідно до вимог КПК України.

2.4.2.3. Аналіз дій оперативних працівників у складі СОГ на місці події.

2.4.2.4. Аналіз отриманої інформації після огляду місця події. Планування подальших заходів. Оцінка оперативно-розшукової інформації.

2.4.2.5. Визначення доцільності проведення окремих заходів оперативного (ініціативного) пошуку.

2.4.2.6. Проведення інструктажу та визначення завдань для працівників оперативних підрозділів¹.

2.4.2.7. Проведення окремих заходів оперативного (ініціативного) пошуку.

2.4.2.8. У підсумку Здобувачами повинні бути складені наступні процесуальні документи²:

- *протокол прийняття усної заяви про вчинене правопорушення;*
- *заява про вчинене кримінальне правопорушення;*
- *протокол огляду місця події, який складається з трьох частин (вступної, описової та заключної);*
- *протокол про затримання підозрюваного;*
- *повідомлення про підозру;*
- *протокол допиту свідка;*
- *клопотання про проведення обшуку;*
- *протокол про проведення обшуку;*
- *клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою*
- *рапорт за результатами проведення поквартирного (по дворового) обходу;*
- *рапорт щодо отриманої інформації в результаті здійснення поквартирного (по дворового) обходу;*
- *рапорт щодо результатів проведення особистого пошуку;*
- *рапорт щодо отримання оперативної інформації;*
- *рапорт щодо результатів проведення оперативного огляду;*
- *рапорт щодо отримання інформації з розшукових обліків;*
- *постанова про заведення справи оперативного супроводження кримінального провадження;*
- *план по справі оперативного супроводження кримінального провадження;*
- *документи, пов'язані з виконанням доручень слідчого;*
- *обвинувальний акт.*

2.4.2.9. За підсумками другого бінарного заняття НПП кафедри кримінального процесу повідомляє НПП кафедри кримінально-правових дисциплін про перебіг розслідування кримінального правопорушення та питання, що виносяться на розгляд слідчого судді.

2.4.3. Третє бінарне заняття – судові засідання (навчальні дисципліни «Кримінальне право», «Кримінальний процес») – судовий розгляд вирішення слідчим суддею питань, що належать до його компетенції у кримінальному

---

¹ Перед початком практичного заняття курсантам надається пам'ятки щодо дій оперативного працівника у складі СОГ.

² Складання документів, що містять у собі службову інформацію або інформацію, яка містить відомості, віднесені до державної таємниці, здійснюється у спеціальних зошитах в спеціальній бібліотеці ДДУВС у поза навчальний час.

процесі (розгляд клопотань слідчого/прокурора на забезпечення кримінального провадження, на проведення негласних слідчих (розшукових) дій тощо).

3. Етапи проведення ділової гри для Здобувачів першого рівня освіти юридичного факультету

3.1. Ділова гра складається з трьох змістовних блоків. Блоки побудовані на підставі положень щодо початку досудового розслідування; проведення слідчих (розшукових) та негласних (розшукових) дій; застосування заходів забезпечення кримінального провадження; призначенні експертиз на досудовому провадженні; закінчення досудового розслідування, судового розгляду у суді першої інстанції (підготовче провадження, судовий розгляд, прийняття судового рішення).

3.2. Блок 1. Початок досудового розслідування. Повідомлення про підозру.

3.2.1. Перше бінарне заняття (навчальні дисципліни «Кримінальне право» та «Криміналістика»). Вступна частина, під час якої розподіляються ролі між учасниками, комплектуються ігрові групи. Проводиться інструктаж з програми гри, її мети та завдань. Оголошуються очікувані результати гри та підходи до оцінювання її учасників.

3.2.1.1. Перегляд Здобувачами відеоматеріалів оперативних тактичних навчань «Лінія-102» щодо фабули про повідомлення про вчинене КП, перегляд алгоритму дій інспектора чергової частини по направленню СОГ для перевірки факту вчинення КП, заходів щодо своєчасного надання відповідної інформації до органу досудового розслідування для початку досудового розслідування.

3.2.1.2. Відпрацювання Здобувачами навичок подання заяви, повідомлення про КП, виявлення обставин, що можуть свідчити про вчинене КП.

3.2.1.3. Аналіз ознак КП, що можуть свідчити про наявність злочину, здійснення попередньої кримінально-правової кваліфікації діяння.

3.2.1.4. Огляд місця події СОГ, відпрацювання студентами процесуального порядку, організації та тактики проведення огляду місця події.

3.2.1.5. Визначення поняття потерпілого.

3.2.1.6. Внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

3.2.1.7. Ознайомлення студентів з поняттям та змістом заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжних заходів (заходів забезпечення кримінального провадження, які застосовуються щодо підозрюваного).

3.2.2. Друге бінарне заняття (навчальна дисципліна «Кримінальний процес»). Вступна частина, під час якої розподіляються ролі між учасниками, комплектуються ігрові групи. Проводиться інструктаж з програми гри, її

мети та завдань. Оголошуються очікувані результати гри та підходи до оцінювання її учасників.

3.2.2.1. Відпрацювання студентами процесуальних питань обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

3.2.2.2. Аналіз ролі адвоката на початку досудового розслідування, вивчення алгоритму захисту.

3.2.2.3. Відпрацювання студентами змісту, значення та процесуальних ознак повідомлення про підозру затриманій особі.

3.2.2.4. Кримінально-правовий аналіз ознак злочину, передбаченого ст. 371 КК України «Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт, тримання під вартою».

3.2.3. Третє бінарне заняття – судовий розгляд вирішення слідчим суддею питання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою (за участю прокурора, адвоката як сторін кримінального провадження).

3.2.4. За підсумками першого блоку гри повинні бути складені процесуальні документи:

Органи досудового розслідування, потерпілий, підозрюваний	Захист	Слідчий суддя
Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань	Скарга на дії, рішення та бездіяльність слідчого, прокурора	Ухвала про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою
Заява про вчинене кримінальне правопорушення	Скарга на незаконне затримання	Розгляд клопотань слідчого/прокурора на забезпечення кримінального провадження
Протокол огляду місця події		
Протокол про затримання підозрюваного		
Повідомлення про підозру		
Клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою		

3.3. Блок 2. Проведення слідчих розшукових дій. Завершальний етап досудового розслідування.

3.3.1. Перше бінарне заняття (навчальні дисципліни «Кримінальне право», «Криміналістика», «Кримінальний процес»). Вступна частина, під час якої розподіляються ролі між учасниками, комплектуються ігрові групи. Проводиться інструктаж з програми гри, її мети та завдань. Оголошуються очікувані результати гри та підходи до оцінювання її учасників.

НПП здійснює роз'яснення щодо:

– поняття та загального аналізу слідчих (розшукових) дій;

- відпрацювання студентами процесуального порядку та тактики проведення окремих слідчих розшукових дій: (допит свідка, потерпілого, підозрюваного, одночасний допит, впізнання, обшук, огляд, слідчий експеримент, освідування особи, отримання зразків для експертизи тощо);
- експертизи в досудовому провадженні;
- загального аналізу ролі адвоката на стадії досудового розслідування, змісту його процесуальних прав, участі в окремій процесуальній дії;
- завершального етапу досудового розслідування.

3.3.2. Друге бінарне заняття (навчальна дисципліна «Кримінальний процес»). Вступна частина, під час якої розподіляються ролі між учасниками, комплектуються ігрові групи. Проводиться інструктаж з програми гри, її мети та завдань. Оголошуються очікувані результати гри та підходи до оцінювання її учасників.

НПП разом зі студентами проводить:

- загальний аналіз обвинувального акту, поняття, зміст, значення;
- загальний аналіз провадження в суді першої інстанції, яке складається з наступних етапів: підготовче провадження, судовий розгляд, ухвалення та проголошення судового рішення;
- визначення етапів судового провадження;
- визначення поняття та зміст підготовчого провадження як стадії судового розгляду;
- визначення учасників судового провадження.

3.3.3. Третє бінарне заняття – змодельоване підготовче судове засідання за участю судді, прокурора, обвинуваченого, захисника, потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, їх представників.

3.3.4. За підсумками другого блоку гри повинні бути складені процесуальні документи:

Органи досудового розслідування	Захист	Слідчий суддя
	Клопотання про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування	Ухвала про призначення судового розгляду
Протокол допиту свідка	Клопотання до суду про зміну запобіжного заходу на більш м'який	Розгляд клопотань слідчого/прокурора на забезпечення кримінального провадження
Протокол обшуку	Клопотання слідчому, прокурору, слідчому судді про проведення процесуальних дій	
Обвинувальний акт	Клопотання про зміну чи скасування раніше обраного запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту чи тримання під вартою	
	Клопотання про виклик і допит свідків	

	Клопотання про виклик і допит експертів і спеціалістів	
	Клопотання про призначення експертиз	

3.4. Блок 3. Судовий розгляд.

3.4.1. Перше бінарне заняття. Вступна частина, під час якої розподіляються ролі між учасниками, комплектуються ігрові групи. Проводиться інструктаж з програми гри, її мети та завдань. Оголошуються очікувані результати гри та підходи до оцінювання її учасників.

3.4.1.1. Процедура судового розгляду.

3.4.1.2. Початок судового розгляду.

3.4.1.3. Допит учасників судового розгляду.

3.4.1.4. Дослідження доказів і документів.

3.4.2. Друге бінарне заняття.

3.4.2.1. Судові дебати.

3.4.2.2. Право на репліку.

3.4.2.3. Останнє слово обвинуваченого.

3.4.2.4. Вихід до нарадчої кімнати.

3.4.2.5. Кримінально-правовий та криміналістичний аналіз зібраної у матеріалах кримінального провадження інформації.

3.4.2.6. Ухвалення вироку.

3.4.2.7. Кримінально-правовий аналіз ознак злочинів проти правосуддя, серед інших злочинів, передбачених ст. 397 КК України «Втручання в діяльність захисника чи представника особи».

3.4.3. Третє бінарне заняття – змодельований судовий розгляд, оголошення вироку.

3.4.4. За підсумками третього блоку гри повинні бути складені процесуальні документи:

Органи досудового розслідування	Захист, підсудний	Суд
Клопотання про виклик експерта, свідків з боку обвинувачення	Захисна промова адвоката	
	Клопотання про відвід судді, прокурора	Ухвала про задоволення або відмову у задоволенні клопотання
	Клопотання про призначення додаткової або повторної експертизи	Вирок суду (обвинувальний або виправдовувальний)
	Останнє слово підсудного	

4. Оцінювальні характеристики диференційовані за змістом й особливостями роботи на різних етапах ділової гри.

4.1. Діяльність учасників гри оцінюється за двома критеріями: професійним та риторичним.

4.1.1. Професійний рівень відображає ступінь підготовки, засвоєння матеріалу і професійні знання Здобувачів.

4.1.2. Риторичний рівень враховує культуру мови, лаконічність і логіку у відповідях.

Кількість балів нараховується відповідно від 2 до 5.

4.1.3. Правильність аналізу ситуації (фабули) оцінюється за професійним (до 3 балів) та риторичним (до 2 балів) критеріями.

4.1.4. Усний аналіз окремих етапів гри оцінюється за професійним (до 2 балів), риторичним (3 балів) критеріями.

4.2. Враховуючи комплексність бінарних занять максимальна кількість балів, які може отримати Здобувач за кожну фабулу або блок занять, розподілена наступним чином:

4.2.1. Для Здобувачів факультетів підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування:

- кримінальне право – 10 балів за комплекс занять по кожній фабулі;
- криміналістика – 5 балів за комплекс занять по кожній фабулі;
- кримінальний процес – 10 балів за комплекс занять по кожній фабулі;
- оперативно-розшукова діяльність – 5 балів за комплекс занять по кожній фабулі.

4.2.2. Для Здобувачів юридичного факультету:

- кримінальне право – 10 балів за комплекс занять по кожному блоку;
  - криміналістика – 10 балів за комплекс занять по кожному блоку;
  - кримінальний процес – 10 балів за комплекс занять по кожному блоку
- [1].

2. Алгоритм проведення навчань «Лінія 102».

Комплексні оперативно-тактичні навчання – це форма практичного навчання здобувачів вищої освіти. Запроваджується як різновид позанавчальної роботи з курсантами та студентами випускних курсів. В процесі навчань забезпечуються міждисциплінарна взаємодія кафедр університету.

Мета навчань – підвищення практичної складової навчального процесу підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції та фахівців юристів державно-правової, цивільно-правової та кримінально-правової спеціалізації.

Задача навчань – набуття та вдосконалення умінь та навичок в процесі виконання оперативно-службових завдань, юридичної та судової практики в умовах, максимально наближених до реальних.

В процесі навчань курсанти засвоюють комплекс практичних заходів працівників різних підрозділів поліції, набувають та вдосконалюють навички: опрацювання первинної інформації про кримінальні та інші правопорушення, порядку реєстрації такої інформації, роботі у складі наряду патрульної служби, слідчо-оперативної групи, складання реєстраційних та процесуальних документів, користування технічними засобами фіксації інформації, кваліфікації правопорушень, процесуального порядку проведення слідчих (розшукових) дій, тактичних прийомів дій працівників поліції, аналізу отриманої інформації, взаємодії між працівниками різних підрозділів, прояву винахідливості, ініціативи та самостійності. Студенти оволодівають навичками юридичного забезпечення учасників кримінального провадження та кримінального судочинства.

Терміни та поняття

Умовна штатна чисельність – розподіл ролей за функціями на період навчань (керівник підрозділу поліції, черговий, слідчий, оперативний працівник, дільничний інспектор, експерт-криміналіст, представники штабу, патрульна поліція, група документування, спостерігачі, потерпілі, правопорушники, очевидці, адвокат, прокурор, слідчий суддя та інші).

Чергова частина – робоче місце в черговій частині університету, яке обладнано для виконавців відповідної рольової функції.

Виконавці основних ролей - керівник підрозділу поліції, черговий, слідчий, оперативний працівник, дільничний інспектор, спеціаліст технік-криміналіст, представники штабу, патрульна поліція, адвокат, прокурор, слідчий суддя тощо.

Фігуранти – учасники навчань, які задіяні у реалізації ситуативної фабули в якості заявника (потерпілого), правопорушника, очевидця та ін.

Спостерігачі – особи, які спостерігають за діями основних учасників навчань, фіксують елементи їх діяльності та виступають в якості опонентів під час підведення підсумків.

Група документування – особи, які фіксують за допомогою технічних засобів діяльність патрульної поліції, слідчо-оперативної групи.

Штаб – особи з числа науково-педагогічного складу та курсантів, які відслідковують та аналізують діяльність інших учасників навчань.

Зала судових засідань – спеціалізована навчальна аудиторія для проведення відповідних рольових занять.

Ситуативна фабула – умовна задача про злочин або правопорушення.

Умови проведення

Комплексні оперативно-тактичні навчання проводяться у позанавчальний час за додатковим розкладом окремо для кожної навчальної групи випускних курсів з 14.00 до 17.00, крім святкових та вихідних днів.

З метою надання консультативної та методичної допомоги курсантам та студентам на час проведення навчань від кафедр університету (кафедри інформатики та інформаційних технологій, кафедри оперативно-розшукової діяльності та спеціальної техніки, кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії, кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності, кафедри тактико-спеціальної підготовки, кафедри кримінального права та кримінології, кафедри кримінального процесу, кримінально-правових дисциплін, загально-правових дисциплін) закріплюються представники науково-педагогічного складу.

Для участі у навчаннях в якості виконавців додаткових ролей можуть залучатися студенти юридичного факультету, курсанти молодших курсів, здобувачі заочної форми навчання.

Рекомендовано залучення працівників практичних підрозділів.

Технічна підтримка

В черговій частині університету створюється робоче місце чергового навчань.

Робоче місце чергового забезпечується: окремою телефонною лінією та зв'язком; журналами обліку та реєстрації тощо.

За допомогою 3G протоколу, планшету та мультимедійної апаратури забезпечується відео-зв'язок групи документування зі штабом, який розташовується в окремій навчальній аудиторії.

Патрульна поліція забезпечується спеціалізованим транспортним засобом, засобами зв'язку та спеціальними навчальними засобами (макети зброї, наручники, тощо).

Робочий кабінет слідчого обладнується спеціалізованим програмно-апаратним комплексом «ЄРДР».

Склад слідчо-оперативної групи забезпечується транспортним засобом, засобами зв'язку, спеціальними навчальними засобами (макети зброї, наручники, тощо), криміналістичними засобами (укомплектованою криміналістичною валізою, а також фотоапаратом, відеокамерою тощо).

З метою забезпечення дій чергової частини, патрульної поліції та слідчо-оперативної групи створюється емулятор Call центру з інформаційними системами: «Цунамі», «Патруль», «Моя поліція», ІПС тощо.

Учасники навчань забезпечуються відповідними журналами реєстрації та бланками службових документів.

Методичне забезпечення

Кафедри розробляють типові фабули задач та методичні вказівки щодо дій основних учасників комплексних оперативно-тактичних навчань у вигляді пам'яток.

Кафедри з метою опрацювання окремих навчальних тем або питань можуть пропонувати свої елементи задач до розробки ситуативних фабул.

Алгоритм проведення навчань.

Напередодні проведення навчань курсанти навчальної групи та представники з числа студентів розподіляють рольові функції відповідно до умовної штатної чисельності. Фігуранти опрацьовують фабулу ситуативної задачі.

З метою підвищення ефективності проведення навчань під час інструктажу на початковому етапі демонструється відеоряд, як наочний приклад типових можливих дій основних учасників, розташування робочих місць та результатів діяльності.

В день проведення навчань після інструктажу курсанти–виконавці основних ролей у встановлений час займають свої робочі місця.

Група документування розташовується в районі перебування основних фігурантів.

Після отримання інформації через чергову частину за ситуативною фабулою учасники навчань приступають до виконання своїх функцій.

Спостерігачі спостерігають за діями основних учасників навчань, за допомогою технічних засобів фіксують елементи їх діяльності.

Група документування за допомогою технічних засобів та засобів зв'язку документує дії патрульної поліції та членів слідчо-оперативної групи, забезпечуючи передачу інформації в on-line режимі до штабу.

Представники штабу відслідковують, за необхідності координують діяльність учасників навчань та доповнюють ситуативну фабулу додатковими елементами.

Після виконання первинних пошукових, слідчих (розшукових) дій складається перша частина службової документації, який підлягає оцінці в процесі підведення підсумків роботи з аналізом дій учасників навчань.

Курсантам та студентам ставляться завдання щодо виконання самостійної роботи зі складанням другої частини службової документації необхідних документів (їх додатків) та представленням їх на кафедри для оцінки.

Матеріали навчань (фото, відео, документи, аналітика, схеми тощо) кожної навчальної групи зосереджуються в окремій папці з відповідними файлами для подальшого використання в навчальному процесі.

Підготовлені матеріали у тижневий термін після проведених в навчальній групі навчань представляються кафедрам на перевірку.

Додаткові положення

Кафедрам рекомендовано розглядати підготовлені в процесі комплексних оперативно-тактичних навчань матеріали як елемент самостійної роботи за профільними навчальними дисциплінами та оцінювати їх відповідно до критеріїв кредитно-модульної системи навчання [2].

Підготовлені матеріали за участі безпосередніх виконавців основних ролей та фігурантів можуть в подальшому використовуватись в процесі діяльності зали судових засідань університету.

В університеті можуть організовуватись конкурси серед навчальних груп за кращу роботу в рамках комплексних оперативно-тактичних навчань.

Окремі елементи навчань, обладнані робочі місця, технічні та навчальні спеціальні засоби рекомендовано використовувати у основний навчальний час кафедр за відповідними навчальними дисциплінами в рамках проведення рольових ігор.

Необхідно додати, що реалізація фабул відбувається за різноманітних умов та на різних навчальних місцях в рамках території навчального закладу. Найчастіше імітуються робочі кабінети посадових осіб, торгівельні майданчики, крамниці, ломбард, житлові приміщення (спеціалізовані інтерактивні кімнати) та інше. Погодні умови не є перешкодою для проведення занять поза приміщеннями. При відпрацюванні фабули крім спеціалізованого службового використовується і звичайний цивільний транспорт. Активно використовується рольова функція медичної служби університету як у стаціонарі так і на навчальних викликах.

За необхідності є можливість залучення під час реалізації фабул додаткових сил з числа добового наряду університету з метою охорони місця події, переслідування по «гарячих слідах» тощо.

Матеріали навчань (фото, відео, документи, аналітика, схеми тощо) кожної навчальної групи зосереджуються в окремій папці з відповідними файлами для подальшого використання в навчальному процесі.

Далі йде другий етап – розгляд кримінального провадження у суді. Для цього у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ обладнано залу судових засідань. Окрім навчальних справ тут проходять і реальні виїзні судові засідання з розгляду адміністративних, цивільних, господарських справ і кримінальних проваджень. Для затриманих осіб обладнано спеціальну клітку. Передбачені кімнати для нарад та свідків. Судова зала обладнана камерами спостереження та іншим необхідними технічними засобами. Передбачена можливість проведення он-лайн засідань.

Дана зала створена як освітня платформа для майбутніх юристів і поліцейських, щоб вони могли вчитися судочинству як на основі розгляду реальних справ так і моделювання навчальних ситуацій.

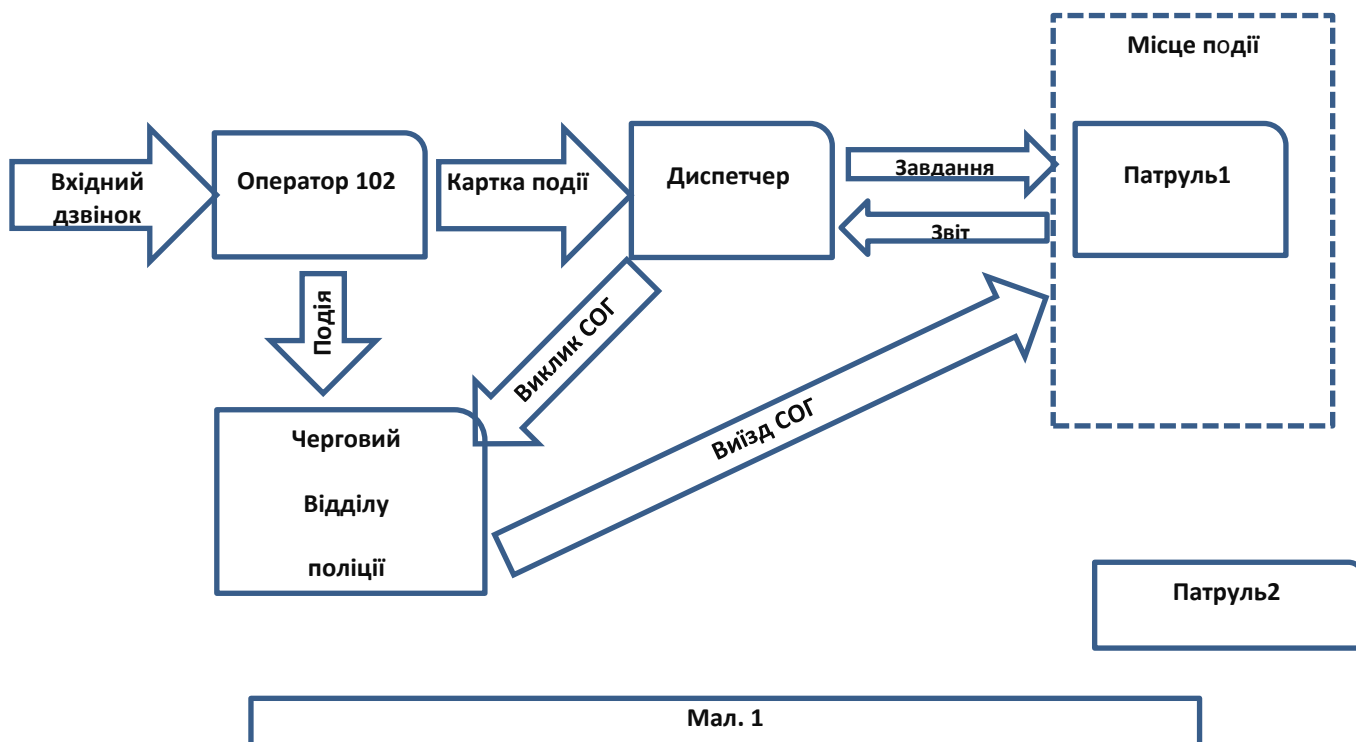
На першому і другому етапах значна роль відведена не лише науково-педагогічного складу, але й представникам практичних підрозділів, які активно залучаються для надання консультативної допомоги при виконанні вправ та під час спільного з курсантами та студентами підведення підсумків [3].

3. Рекомендації щодо використання інформаційно-технічної платформи навчань «Лінія 102».

Програмно-технічні комплекси інформаційного забезпечення діяльності Національної поліції як «ЦУНАМІ», Інтегрована інформаційно-пошукова система та інші, на жаль відсутні у вищих навчальних закладах системи Міністерства внутрішніх справ, що негативно впливає на рівень інформаційної підготовки майбутніх правоохоронців. Тому виникає необхідність розроблення навчальної інформаційно-технічної платформи, яка максимально відображує реально діючі системи інформаційного забезпечення Національної поліції, тобто є їх емулятором. Інформаційно-технічна платформа цього комплексу була розроблена та впроваджена авторським колективом кафедри економічної та інформаційної безпеки. Архітектура побудови даної платформи пропонується для розгляду.

Емулятор платформи інформаційно-технічного забезпечення Національної поліції розроблений за умов забезпечення повного циклу проходження інформаційних потоків у підрозділах Національної поліції України, починаючи зі звернень громадян про події, і закінчуючи завершеними матеріалами кримінальної справи та її розгляд у суді [3].

Концептуальна схема інформаційних потоків платформи (мал.1) виглядає наступним чином:

Наведемо приклад проходження інформації в навчальній інформаційно-технічній платформі. Оператору 102 надходить вхідний виклик. Оператор реєструє у системі звернення та класифікує подію. Інформація зберігається у базі даних патрульної поліції та надсилається

диспетчеру. Картка 102 надається до районного відділу поліції для реєстрації. Інформація про звернення відображається у таблиці подій на робочому місці диспетчера.

Диспетчер бачить нову подію та місце її скоєння. Також на екрані диспетчера відображається розташування патрулів у даному районі на мапі міста. Виходячи із відображеної інформації диспетчер приймає рішення, який вільний патруль розташований найближче до місця нової події та відправляє цей патруль на місце скоєння правопорушення.

Патруль, отримавши від диспетчера завдання, заходить до свого робочого місця за допомогою планшету та робить там відмітку «Завдання прийняв», та вирушає на місце події. Після прибуття патруль робить відмітку «Прибув». Після чого на своєму робочому місці заповнюють звіт, вказуючи деталі події. Якщо справа, по якій було зроблено виклик, перевищує межі компетенції патрульних, вони додають у звіт інформацію про необхідність виклику слідчо-оперативної групи (СОГ). Отримавши запит від патрульних, диспетчер зв'язується з черговим районного відділу поліції, та повідомляє його, що за зверненням громадянина за номером XXX потрібна слідчо-оперативна група. Патруль залишається на місці події до прибуття СОГ. Коли СОГ прибула, патруль на своєму робочому місці закінчують звіт та знову приступають до патрулювання.

Інформаційні потоки передаються за допомогою мережі Інтернет, мереж стільникового зв'язку, окремої телефонної лінії та радіостанціями на частотах, закріплених за підрозділами Національної поліції (ДДУВС).

Розглянемо структуру інформаційно-технічної платформи навчально-інтерактивного комплексу. Створений web-проект за допомогою мови програмування PHP та СКБД MYSQL, також використовувалася бібліотека jQuery, яка містить набір найнеобхідніших функцій і методів мови програмування JavaScript.

Вимоги до системи : доступ до мережі Інтернет.

Мінімальні вимоги до апаратного забезпечення: версія ОС - XP. Процесор: процесор або система на чипі з мінімальною тактовою частотою 1 ГГц. Оперативна пам'ять: 512 МБ. Відеокарта: відеокарта з підтримкою DirectX 9. Екран: необхідна роздільна здатність 1600x900. Планшет: 8`-10` з технологією 3G.

Існує загальна авторизація для навчального емулятора автоматизованого робочого місця (АРМ), яка дозволяє розмежувати права користувачів системи і не уможливити зловживанням функціями програми. (мал.2)

Авторизація

Ім'я

Пароль

Запам'ятати

Далі

Мал.2

Платформа представлена навчальними емуляторами автоматизованого робочого місця оператора Call центру 102, чергового поліцейського відділу, диспетчера нарядів патрульної служби, патрульних поліцейських, слідчого, оперативного працівника та спеціаліста [4].

Розглянемо навчальні робочі місця інформаційно-технічної платформи.

3.1. Навчальне автоматизоване робоче місце оператора Call центру 102.

Навчальне автоматизоване місце оператора Call центру 102 має наступний вигляд (мал. 3).

#	Дата	Адреса	Подія	Тривалість	Патруль
115	22/11/2016 15:02	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	0 4:52:38	Суворічча
114	21/11/2016 15:15	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ТІЛЕСНІ УШКОДЖЕННЯ	1 4:36:33	Суворічча
96	17/11/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	5 4:58:42	Суворічча
91	16/11/2016 14:50	м. Дніпро, вул. проспект Гагаріна 26	ВБИВСТВО	6 5:6:0	Суворічча
82	10/11/2016 02:50	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	12 5:2:27	Суворічча
77	09/11/2016 15:02	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	13 4:52:1	Суворічча
72	08/11/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	КРАДІЖКА	14 5:2:6	Суворічча
68	07/11/2016 15:00	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	15 4:56:1	Суворічча
66	04/11/2016 14:51	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ПОДІЯ	18 5:3:56	Суворічча
64	04/11/2016 14:49	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	18 5:8:34	Суворічча
60	03/11/2016 15:22	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ПОДІЯ	19 4:34:24	Суворічча
59	03/11/2016 14:53	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ПОДІЯ	19 5:4:52	Суворічча
53	02/11/2016 15:15	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ЗЛОЧИН	20 4:39:35	Суворічча
52	02/11/2016 14:40	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ЗЛОЧИН	20 5:8:51	Суворічча
51	01/11/2016 15:10	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	21 4:45:14	Суворічча
49	01/11/2016 09:00	м. Дніпро, вул. Мандриківська 13	КРАДІЖКА	21 9:22:18	Суворічча
44	31/10/2016 15:40	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	22 4:9:45	Суворічча

Повідомлення № 91 від 2016-11-16 14:51:55 (віде оператор служби 102) [✓]
Подія: ВБИВСТВО скосно 16/11/2016 14:50
Примітка: корпус заочного навчання, вхід зі сторони КПП 2
Заявник: Громадянка Семінова Надія Ігорівна тел.
Адреса: обл. Дніпропетровська, м. Дніпро, вул. проспект Гагаріна буд. 26
Фабрика: Бул виявлений факт вбивства в квартирі за адресою м. Дніпро, проспект Гагаріна 26. Корпус заочного навчання. 2й поверх.
Звіт: Прибули на місце події, виявили потерпілого з ушкодженнями голови, надали першу медичну допомогу, та викликали швидку допомогу, дочекались приїзду СОГ.

Мал. 3

Навчальний емулятор автоматизованого робочого місця оператора 102 дозволяє створити картку події в загальній базі даних, а також її переглядати і в разі необхідності редагувати.

Для того, щоб створити картку події необхідно виконати наступне:

1. Заповнити пункт Подія. Для цього треба у випадаючому меню обрати розділ, який відповідає інформації заявника (мал.4)

Мал. 4

2. Дата та час скоєння події вводиться у відповідні поля за допомогою форми (мал.5) та (мал.6)

Мал.5

Мал.6

3. Поле – Додаткова відмітка призначене для занесення інформації, яка не потрапляє у стандартні поля форми вводу (наприклад код від домофону, т.і.)
4. Далі слід ввести інформацію про місце скоєння злочину. Для цього потрібно заповнити необхідні поля (мал.7)

Мал. 7

5. Наступним слід ввести інформацію про заявника. (мал.8)

Мал.8

6. У поле з назвою – Зміст необхідно стисло ввести опис події з описом деталей скоєного правопорушення (мал. 9)

Н/п	м. Дніпро	Статус	Громадянка
Вул	Введіть дані	Прізвище	Іванова
Буд	Введіть дані	Ім'я	Марія
Р-н	Введіть дані	По-бать...	Єфремовна
Двг.	Шир.	Дата нар.	05/06/1957
Транспортні засоби			
Держ. номери 1 <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 4 <input type="text"/>			
Зміст			
Невідомий у червоній спортивній куртці зробив декілька пострілів у напрямку ...			
Обслуговування			
Регіон			Зберегти

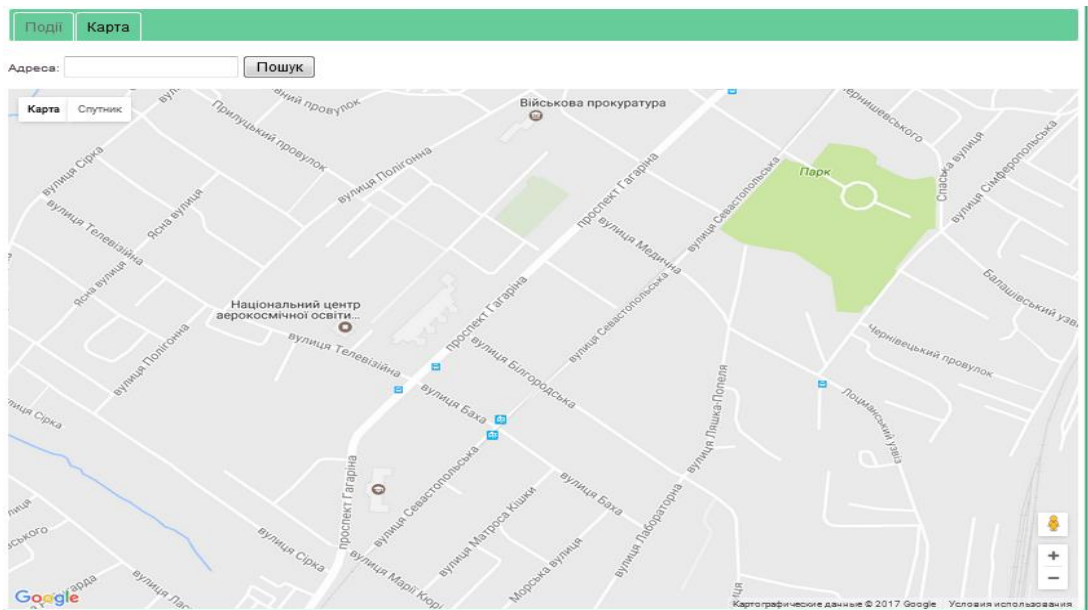
Мал. 9

7. Для того, щоб закінчити введення даних та створити картку події, потрібно натиснути на кнопку – Зберегти. (мал.10)

Р-н	Введіть дані	По-бать...	Єфремовна
Двг.	Шир.	Дата нар.	05/06/1957
Транспортні засоби			
Держ. номери 1 <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 4 <input type="text"/>			
Зміст			
Невідомий у червоній спортивній куртці зробив декілька пострілів у напрямку ...			
Обслуговування			
Регіон			Зберегти
Територія			
Оперативний черговий			
ЄО	<input type="text"/>	№	<input type="text"/> від <input type="text"/>
Примітки			

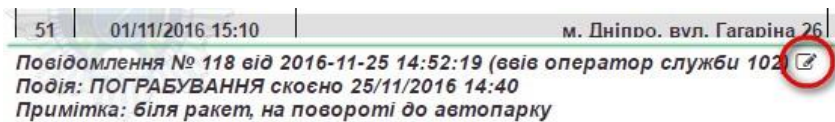
Мал.10

Також присутня можливість здійснити пошук місцезнаходження адреси за допомогою вмонтованої мапи Google. (мал.11)

Мал.11

Для редагування картки події необхідно перейти по кнопці (мал.12) до екрану редагування (мал.13).

мал.12

#	Дата	Адреса	Подія	Тривалість	Патруль
115	22/11/2016 15:02	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	0 4:53:59	Сухоріччя
114	21/11/2016 15:15	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ТИЛЕСНІ УШКОДЖЕННЯ	1 4:37:54	Сухоріччя
96	17/11/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	5 5:0:3	Сухоріччя
91	16/11/2016 14:50	м. Дніпро, вул. проспект Гагаріна 26	ВБИВСТВО	6 5:7:21	Сухоріччя
82	10/11/2016 02:50	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	12 5:3:48	Сухоріччя
77	09/11/2016 15:02	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	13 4:53:22	Сухоріччя
72	08/11/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	КРАДІЖКА	14 5:3:27	Сухоріччя
68	07/11/2016 15:00	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	15 4:57:22	Сухоріччя
66	04/11/2016 14:51	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ПОДІЯ	18 5:5:17	Сухоріччя
64	04/11/2016 14:49	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ВБИВСТВО	18 5:9:55	Сухоріччя

Повідомлення № 91
від 2016-11-16 14:51:55 (ввів оператор служби 102) Статус ВИКОНАНО

Подія:

ВБИВСТВО

Примітка:

корпус заочного навчання. вхід зі сторони КПП 2

Заявник:

Семінкова   тел.

Адреса:

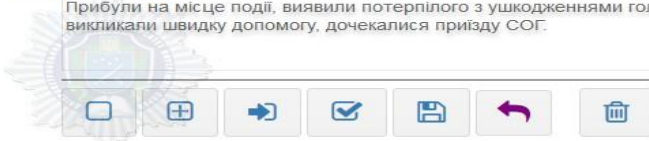
проспект Гагаріна буд.

Фабула:

Був виявлений факт вбивства в квартирі за адресою м. Дніпро, проспект Гагаріна 26. Корпус заочного навчання. 2й поверх.

Звіт:

Прибули на місце події, виявили потерпілого з ушкодженнями голови, надали першу медичну допомогу, та викликали швидку допомогу. дочекалися приїзду СОГ.

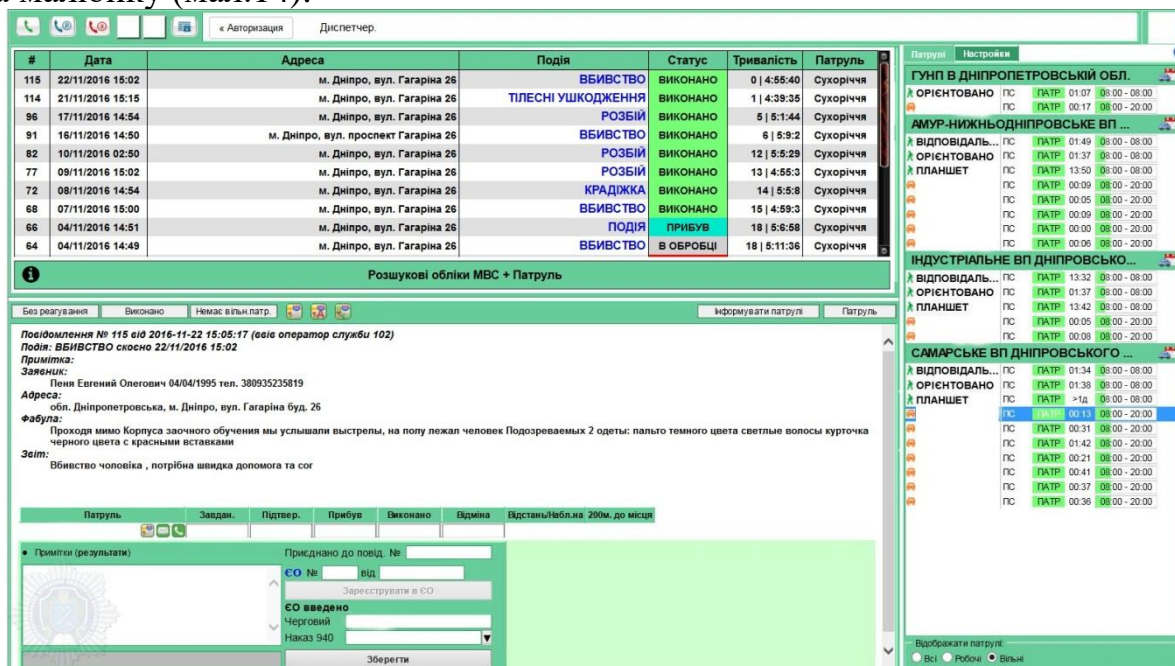

Мал.13

Екран редагування (мал.13) картки події надає можливість змінити, додати, редагувати оперативні данні, змінювати за обставинами статус картки, а також у разі необхідності її видалити.

3.2. Навчальні автоматизовані робочі місця диспетчера патрульної поліції та чергового відділу поліції

Навчальний емулятор автоматизованого робочого місця (АРМ) диспетчера патрульної служби та диспетчера відділу поліції представлений на малюнку (мал.14).

Мал.14

Екран навчального емулятора автоматизованого робочого місця диспетчера надає повну інформацію по карті події, а саме класифікацію події, адресу, дату та час, дозволяє автоматично відстежувати статус подій. (мал.15).

Мал.15

Статус «нове» завданню присвоюється після введення оператором 102 початкової інформації та виділений червоним кольором для більшої інформативності.

Статус «в обробці» свідчить про підтвердження патрульними поліцейськими прийняття завдання та розпочато оперативне реагування на подію.

Статус «прибув» свідчить про те ще патруль знаходиться на місці події.

Статус «виконано» присвоюється події після завершення оперативних дій на місці події.

Екран навчального емулятора автоматизованого робочого місця (АРМ) диспетчера також надає можливість здійснювати пошук в розшукових базах МВС та на сайті правової підтримки «Патруль» (мал.16).

Патруль						
77	09/11/2016 15:02	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБИ	ВИКОНАНО	13 4:55:3	Сухоріччя
72	08/11/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	КРАДЖКА	ВИКОНАНО	14 5:5:8	Сухоріччя
68	07/11/2016 16:00	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	БВІВСТВО	ВИКОНАНО	15 4:59:3	Сухоріччя
66	04/11/2016 14:51	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ПОДІЯ	ПРИБУВ	18 5:6:58	Сухоріччя
64	04/11/2016 14:49	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	БВІВСТВО	В ОБРОБЦІ	18 5:11:36	Сухоріччя

Мал.16

Більш детальний опис виконання пошуку інформації з використанням баз даних сайту Міністерства внутрішніх справ буде розглянутий у методичних рекомендаціях роботи на навчальному автоматизованому місці оперативного працівника.

3.3. Навчальне автоматизоване робоче місце патрульного поліцейського

Для того щоб увійти у робочий модуль патрульного поліції потрібно натиснути на Ярлик на робочому столі планшета.

Робоча область виглядає наступним чином (мал.17)

#	Дата	Адреса	Подія	Статус
127	12/12/2016 15:20	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА	НОВЕ
126	08/12/2016 14:40	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО
125	07/12/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО

Мал.17

Інформація представлена на екрані у вигляді таблиці із полями: Дата; Адреса; Подія; Статус. Записи у таблиці розташовані у порядку додавання подій до бази. Тобто остання додана подія буде розташована першою у списку подій. Про те що подія нова також свідчить її статус «нове» виділений червоним кольором. (мал.18)

Дата	Адреса	Подія	Статус
12/12/2016 15:20	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА	НОВЕ
08/12/2016 14:40	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО
07/12/2016 14:54	м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО

Мал.18

Для того, щоб отримати детальну інформацію про подію, необхідно натиснути один раз на строку із цією подією. Система відобразить детальну інформацію. Мал 19.

👤 Авторизация
☰ Вибір Завдання
🔍 Пошук
🆘 SOS
🔄

Повідомлення № 127
від 2016-12-12 15:21:23 (ввів оператор служби 102)

Подія: НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА *скоєно 12/12/2016 15:20*

Примітка:

Заявник:
Захаров Артем Олегович 18/11/1995 тел. 0993046744

Адреса:
Гагаріна 26

Фабула:
Вимагання неправомірної вигоди у розмірі 5000 доларів

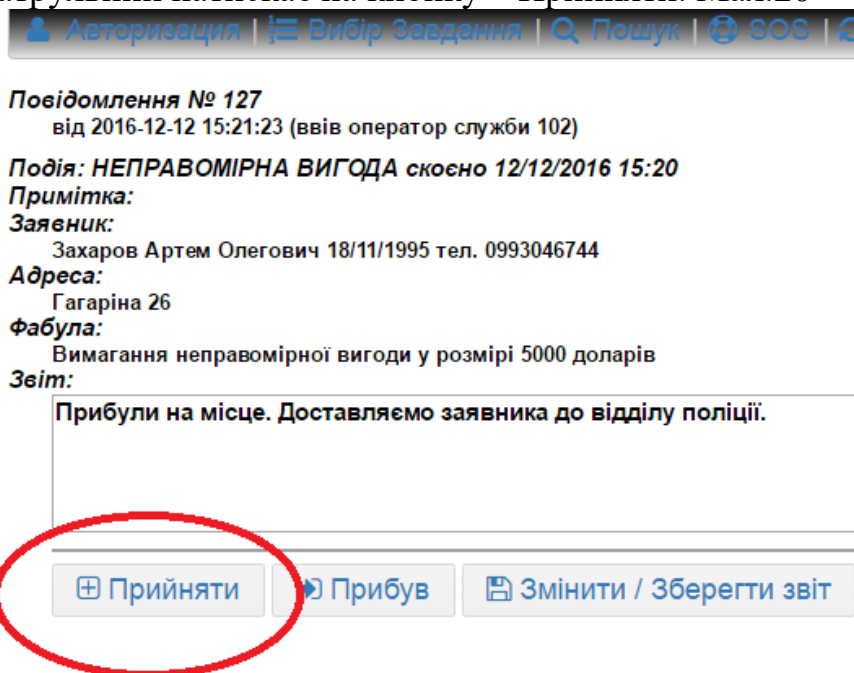
Звіт:

Прибули на місце. Доставляємо заявника до відділу поліції.

⊕ Прийняти
➡ Прибув
📄 Змінити / Зберегти звіт

Мал. 19

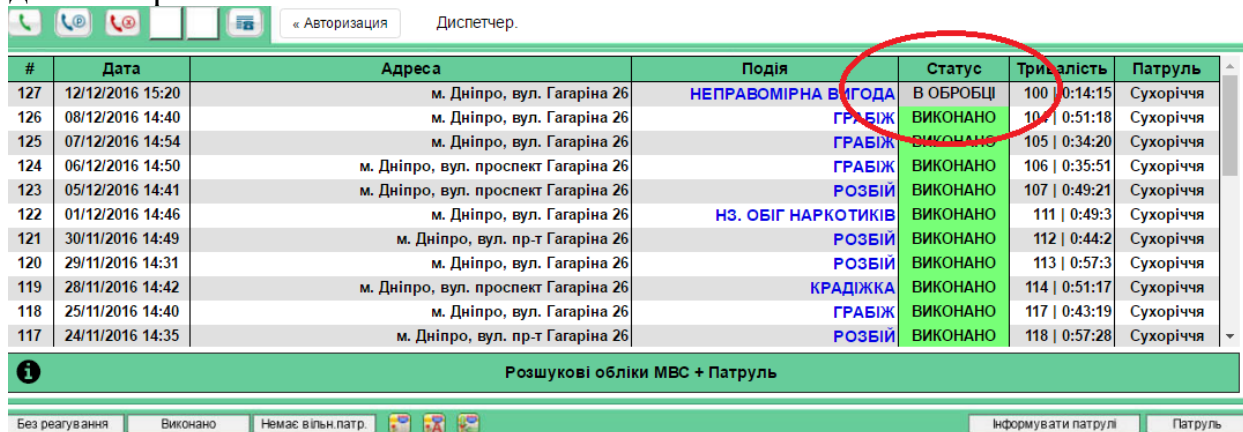
Як що інформація введена вірно і не потребує уточнень, адреса скоєння зрозуміла, патрульний натискає на кнопку – Прийняти. Мал.20

Мал.20

Натискання на кнопку Прийняти запускає відлік часу та означає що патруль вірно зрозумів суть завдання, адресу скоєння злочину і відправився за вказаною адресою.

При чому в якості зворотнього зв'язку дана подія змінить свій статус на статус «В обробці». І ці зміни трапляться також на робочому місці диспетчера. Мал 21.

Мал. 21.

Система фіксує час, коли патруль рушив на місце події. Коли патруль прибув на місце скоєння злочину, вони повинні натиснути на кнопку «Прибув» Мал. 22.

Повідомлення № 127

від 2016-12-12 15:21:23 (ввів оператор служби 102)

Подія: НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА скоєно 12/12/2016 15:20

Примітка:

Заявник:

Захаров Артем Олегович 18/11/1995 тел. 0993046744

Адреса:

Гагаріна 26

Фабула:

Вимагання неправомірної вигоди у розмірі 5000 доларів

Звіт:

Прибули на місце. Доставляємо заявника до відділу поліції.

Мал. 22

Після цього система зробить відмітку про час прибуття та змінить статус завдання на «Прибув» мал.23.

	Подія	Статус	Тривалість	Патруль
Гагаріна 26	НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА	ПРИБУВ	100 0:30:21	Сухоріччя
Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО	104 1:7:24	Сухоріччя
Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО	105 0:50:26	Сухоріччя
Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО	106 0:51:57	Сухоріччя
Гагаріна 26	РОЗБІЙ	ВИКОНАНО	107 1:5:27	Сухоріччя
Гагаріна 26	НЗ. ОБІГ НАРКОТИКІВ	ВИКОНАНО	111 1:5:9	Сухоріччя
Гагаріна 26	РОЗБІЙ	ВИКОНАНО	112 1:0:8	Сухоріччя
Гагаріна 26	РОЗБІЙ	ВИКОНАНО	113 1:13:9	Сухоріччя

Мал. 23

Далі патрульні виконують певні дії для реагування на зазначену подію. По закінченню заповнюють звіт і тиснуть кнопку «Зберегти». Мал 24.

Повідомлення № 127

від 2016-12-12 15:21:23 (ввів оператор служби 102)

Подія: НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА скоєно 12/12/2016 15:20

Примітка:

Заявник:

Захаров Артем Олегович 18/11/1995 тел. 0993046744

Адреса:

Гагаріна 26

Фабула:

Вимагання неправомірної вигоди у розмірі 5000 доларів

Звіт:

Прибули на місце. Доставляємо заявника до відділу поліції.

⊕ Прийняти

➔ Прибув

📄 Змінити / Зберегти звіт

Мал. 24

В статусі завдань виконувана подія змінює свій статус на «Виконано»

Мал. 25

Диспетчер.

Адреса	Подія	Статус	Тривалість	Патруль
м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА	ВИКОНАНО	100 0:37:8	Сухоріччя
м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО	101 1:14:11	Сухоріччя
м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО	105 0:57:13	Сухоріччя
ро, вул. проспект Гагаріна 26	ГРАБІЖ	ВИКОНАНО	106 0:58:44	Сухоріччя
ро, вул. проспект Гагаріна 26	РОЗБІЙ	ВИКОНАНО	107 1:12:14	Сухоріччя
м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	НЗ. ОБІГ НАРКОТИКІВ	ВИКОНАНО	111 1:11:56	Сухоріччя
Дніпро, вул. пр-т Гагаріна 26	РОЗБІЙ	ВИКОНАНО	112 1:6:55	Сухоріччя
м. Дніпро, вул. Гагаріна 26	РОЗБІЙ	ВИКОНАНО	113 1:19:56	Сухоріччя

Мал. 25

3.4. Навчальне автоматизоване робоче місце оперативного працівника

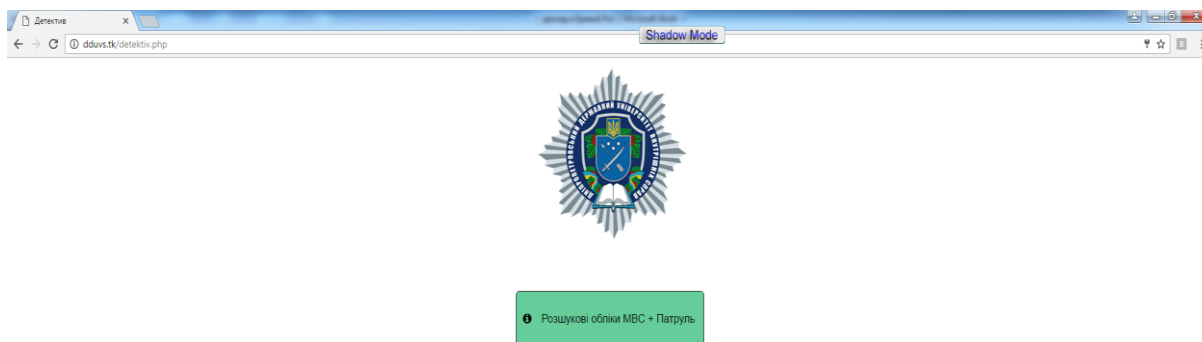
Проведення рольових ігор курсантів та слухачів Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ неможливе без використання інформаційно-пошукових систем Національної поліції. Під час опрацювання навчальних фабул скоєних злочинів. Курсантам спеціально надається інформація, яка умисно розміщується на предметах, пов'язаних з місцем

скоєння злочину, місцем проведення обшуку, доглядом особи. Це, як правило, муляжі документів для встановлення особи, муляжі вогнепальної або іншої зброї з номерами, емулятори номерних знаків автотранспорту та інше. Опрацьовуючи навчальну фабулу курсанти повинні перевірити цю отриману інформацію використовуючи можливості Інтегрованої інформаційно-пошукової системи (ІПС) Національної поліції. Зробити певні висновки, які в подальшому мають вплив на розкриття умовного злочину.

В якості пошукових систем, авторським колективом кафедри, було запропоновано використовувати відкриті інформаційні обліки, які розміщені на сайті Міністерства внутрішніх справ і є відкритою частиною обліків ІПС.

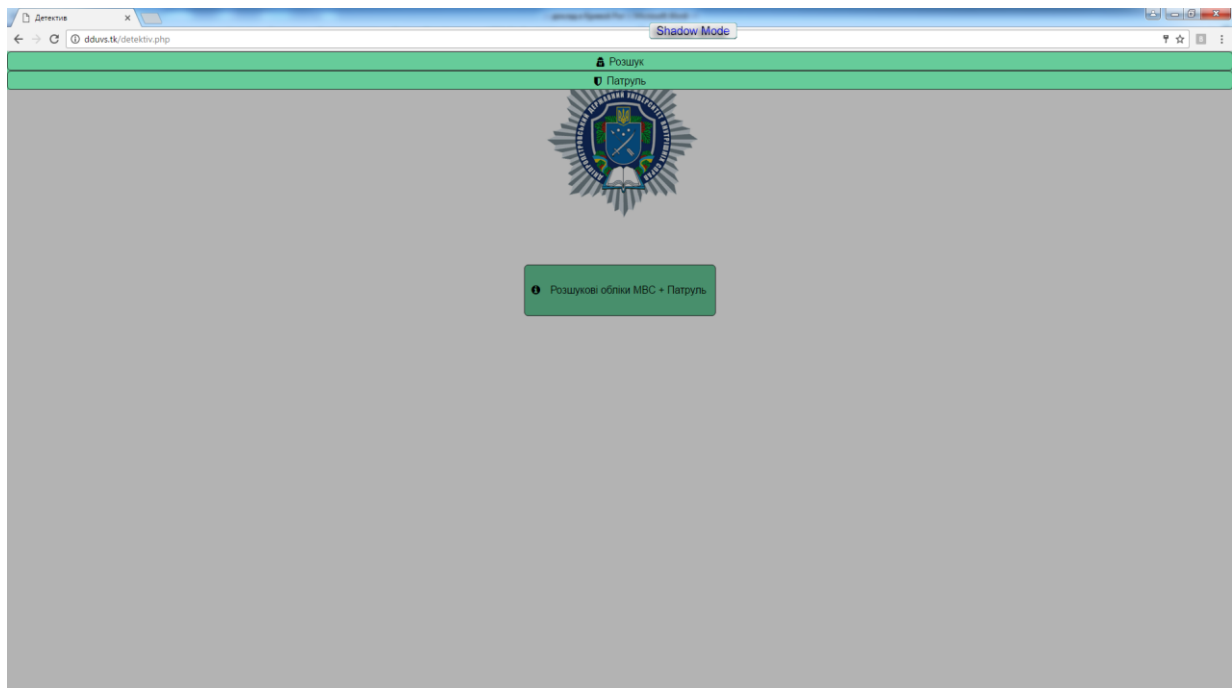
Для зручності використання цих відкритих обліків була розроблена програмна оболонка, яка встановлюється на стаціонарних комп'ютерах, що знаходяться в навчальному поліцейському відділі (комп'ютерна аудиторія кафедри), або на планшетах, які мають доступ до мобільного Інтернету.

Навчальне автоматизоване місце оперативного працівника має наступний вигляд (мал. 26).

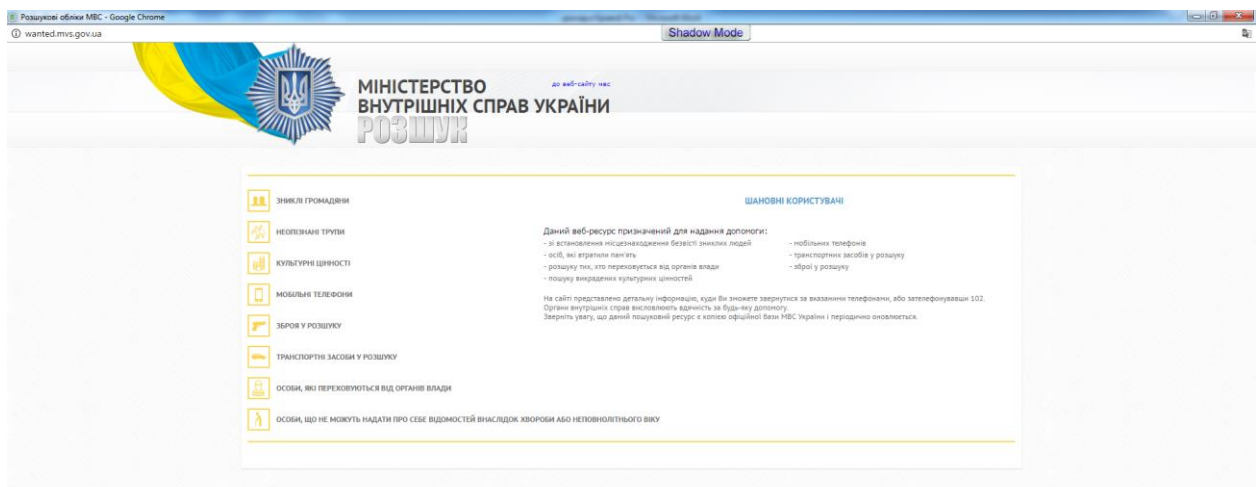
Мал. 26

При натисканні на кнопку «Розшукові обліки МВС + Патруль» оболонка виглядає наступним чином (мал. 27).

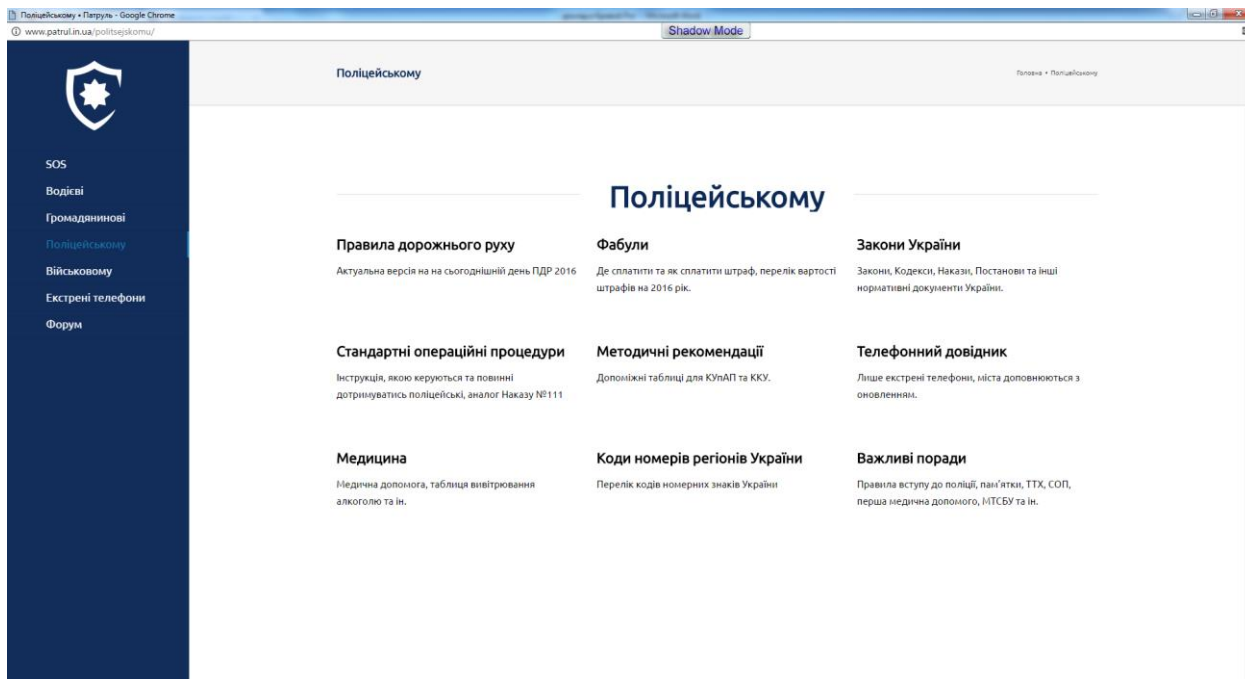
Мал. 27

В разі необхідності виконання пошуку інформації необхідно натиснути на кнопку «Розшук», яка відкриває сторінку обліків МВС (мал. 28).

Мал. 28

Окрім того на оболонці навчального АРМ оперативного працівника є можливість доступу до інтернет-ресурсу «Патруль», який активується при натисканні на кнопку з однойменною назвою. Зовнішній вигляд його представлений на мал. 29.

Мал. 29

Доступ до цього інтернет-додатку надає можливість швидкого доступу майбутніх правоохоронців до необхідних інформаційних ресурсів [5].

3.5. Навчальні робочі місця слідчого та спеціаліста

На навчальному робочому місці слідчого встановлена програма, що вчить роботі з реєстром ЄРДР. Також розроблена спеціальна оболонка, яка дозволяє використовувати пошукові обліки. Робоче місце спеціаліста представлено програмою для створення фоторобота.

Працівниками кафедри економічної та інформаційної безпеки розробка навчальної інформаційно-технічної платформи Національної поліції буде продовжуватися. Заплановано створення діючої навчальної системи ЄРДР, навчальної Інтегрованої інформаційно-пошукової системи Національної поліції. Проведення навчальних тренінгів з курсантами на базі удосконаленої навчальної інформаційно-технічної платформи Національної поліції буде сприяти засвоєнню отриманих ними теоретичних знань, закріплювати практичні навички при виконанні слідчих, оперативних та превентивних дій [6].

Список бібліографічних посилань та основних публікацій авторів

1. Положення про проведення професійно-орієнтованої ділової гри «Лінія – 102» // Затверджено Наказом ДДУВС від 24.02.2017 № 141.
2. Порядок проведення комплексних оперативно-тактичних навчань // Затверджено Науково-методичною радою ДДУВС протокол № 2 від 20.10.2016.
3. Золотоноша О.В., Рижков Е.В. Інноваційний підхід до вдосконалення практичної складової навчального процесу у вузах МВС на прикладі ДДУВС / О.В. Золотоноша, Е.В. Рижков // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : Збірник наукових праць. – 2016. - № 4 (84). – С. 15-22.
4. Гавриш О.С., Махницький О.В., Прокопов С.О., Рижков Е.В. Навчальна інформаційно-технічна платформа Національної поліції в системі практичного навчання (Досвід Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ) / О.С. Гавриш, О.В. Махницький, С.О. Прокопов, Е.В. Рижков // Використання сучасних інформаційних технологій в діяльності Національної поліції: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (25 листопада 2016 р., м. Дніпро). – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2016. – С. 12-19.
5. Прокопов С.О. Навчальне автоматизоване робоче місце оперативного працівника в інформаційно-технічній платформі інтерактивного комплексу з підготовки здобувачів вищої освіти та практичних працівників національної поліції в ДДУВС / С.О. Прокопов // Юридична наука: сучасний статус, перспективи, інновації: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (7 грудня 2016) / Редкол.: Краснощок А.В. (гол. ред.) та ін. – Кривий Ріг: КФ ДДУВС, 2016. – С. 83-88.
6. Прокопов С.О., Махницький О.В., Гавриш О.С. Інформаційно-технічна платформа інтерактивного комплексу з підготовки здобувачів вищої освіти та практичних працівників Національної поліції в ДДУВС / О.С. Гавриш, О.В. Махницький, С.О. Прокопов // Право і суспільство. – 2017. – № 1. – С. 182–190.